

Warszawa, 2021-04-06

UNP:GIP-21-19287

GIP-GNN.450.57.2021.2

Pan

WIESŁAW BARSZCZEWSKI

dotyczy: kwalifikacji do obsługi wózków podnośnikowych

Szanowny Panie

Odpowiadając na Pana pytanie dotyczące posiadania koniecznych uprawnień dla operatora wózka podnośnikowego, wcześniej zakwalifikowanego do „kat. WJO III” uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Uprawnienia niezbędne do obsługi wszystkich typów wózków jezdniowych określa rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 852).

W myśl § 4 ust.1 Tego przepisu do obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia dopuszcza się osobę, która ukończyła 18 lat i posiada:

- 1) zaświadczenie kwalifikacyjne do obsługi wózków jezdniowych uzyskane na podstawie przepisów w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych lub
- 2) uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych lub książkę operatora maszyn roboczych z wpisem w zakresie obsługi wózków podnośnikowych.

Ustęp 2. Z kolei określa, że do obsługi wózków jezdniowych, innych niż wymienione w ust. 1, dopuszcza się osobę, która ukończyła 18 lat i:

- 1) posiada zaświadczenie ukończenia odpowiedniego do rodzaju wózka jezdniowego szkolenia, potwierdzającego nabyte umiejętności, w oparciu o programy opracowane lub zatwierdzone:
  - a) a)przez Urząd Dozoru Technicznego lub
  - b) b)do dnia 1 stycznia 2011 r. przez Ośrodek Doskonalenia Kadr w Mysłowicach, lub
- 2) posiada dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdami silnikowymi lub zespołami składającymi się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy uzyskane na podstawie przepisów w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, lub
- 3) spełnia warunki, o których mowa w ust. 1.

W związku z powyższym, decydującym czynnikiem w zakresie ustalenia, jakie uprawnienia (lub odpowiednie szkolenie) powinien posiadać operator, jest konstrukcja techniczna wózka, a ściślej mówiąc – wyposażenie go w układ mechanicznego napędu podnoszenia. Taki typ napędu umożliwia transport pionowy przemieszczanego towaru. Dlatego powyższe rozporządzenie dzieli wózki jedynie na dwa typy, przyporządkowując na tej podstawie obsługującym ich operatorom stosowne kwalifikację/szkolenia, a mianowicie:

- wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia,
- pozostałe wózki jezdniowe (inne niż w § 4 ust. 1 cytowanego rozporządzenia).

Jednocześnie w obiegu prawnym funkcjonuje rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych (Dz. U. poz. 1008). Rozporządzenie (poza innymi urządzeniami technicznymi) odnosi się jedynie do wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia, czyli dla których wymagane jest posiadanie uprawnień określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym. Obecnie najczęściej jest to zaświadczenie kwalifikacyjne wydane przez Urząd Dozoru Technicznego (po zdaniu stosownego egzaminu).

W załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych wyszczególniono dwa rodzaje wózków jezdniowych podnośnikowych, przy eksploatacji, których niezbędne są uprawnienia, jednocześnie podając okresy ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych (z wyłączeniem urządzeń technicznych o napędzie ręcznym wszystkich mechanizmów), a mianowicie:

- wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z wysięgnikiem oraz wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem (okres ważności kwalifikacji 5 lat),
- wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem wózków z wysięgnikiem oraz wózków z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem (okres ważności kwalifikacji 10 lat).

Z rozporządzenia wyłączono konieczność posiadania uprawnień kwalifikacyjnych dla obsługującego (operatora) wózka jezdniowego podnośnikowego o udźwigu do 250 kg z osobą podnoszoną wraz z ładunkiem.

Reasumując, rodzaj uprawnień lub odbycie stosownych szkoleń do obsługi wózka jezdniowego uzależnione jest od jego przeznaczenia (transport towaru jedynie w poziomie lub w pionie i w poziomie), na które wpływają zastosowane rozwiązania konstrukcyjne. Informacje dotyczące przeznaczenia oraz konstrukcji m.in. takie jak: opis zastosowania maszyny zgodnego z przeznaczeniem, ogólny opis maszyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. Nr 199, poz. 1228 z późn. zm.) powinny znajdować się w instrukcji obsługi danego typu wózka jezdniowego.

Obecnie wprowadzone przez Ustawodawcę uprawnienia (lub wymagane szkolenia) do obsługi wózków jezdniowych nie są tożsame z kwalifikacjami uzyskiwanymi na podstawie poprzednich, nieaktualnych już przepisów. Dlatego też zasadnym będzie rozpocząć ustalenie doboru uprawnień od zapoznania się z instrukcją obsługi wózka jezdniowego, jaki zamierzamy eksploatować.

Kończąc pragnę dodać, że porady w zakresie przestrzegania prawa pracy udzielane przez Państwową Inspekcję Pracy na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 7, lit. e ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U.2019.1251 t.j.) obejmują jedynie podstawowe zasady prawa pracy, mające zastosowanie do podniesionych w Pana piśmie kwestii i mają charakter niewiążącej interpretacji przepisów prawa.

Z poważaniem,

Jakub Chojnicki

*Dyrektor Departamentu
Nadzoru i Kontroli*

(wersję elektroniczną podpisano
kwalifikowanym podpisem elektronicznym)